

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-04-27

HSN 1504-0518

Handläggare:
Alexandra Solivy

Hälso- och sjukvårdsnämnden,
2015-06-02 , p 14

Förlängning/ingående av avtal om tjänster inom klinisk laboratoriemedicin

Ärendebeskrivning

Ärendet innehåller förslag till beslut om förlängning/ingående av avtal om tjänster inom klinisk laboratoriemedicin i syfte att säkerställa fortsatt tillgänglighet till tjänsterna och kontinuitet i vården.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2015-04-27

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i programberedningen för akutsjukvård.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att uppdra till hälso- och sjukvårdsdirektören att förlänga/ingå avtal om tjänster inom klinisk laboratoriemedicin att gälla längst till och med 2017-12-31

att uppdra till hälso- och sjukvårdsdirektören att i första hand förlänga avtalen/ingå avtal med Aleris Diagnostik AB och Unilabs AB, i upp till två år för perioden 2016-01-01—2017-12-31, eller att i andra hand teckna motsvarande nya avtal med andra privata vårdgivare

att uppdra till hälso- och sjukvårdsdirektören att förlänga avtalet/ingå avtal med Karolinska Universitetslaboratoriet i upp till två år för perioden 2016-01-01—2017-12-31.

Förvaltningens motivering till förslaget

Inledning och bakgrund

I Stockholms läns landsting genomförs ett omfattande förändrings- och omställningsarbete med implementering av framtidens hälso- och sjukvård som påverkar marknaden och landstingets möjligheter att kunna förutse och planera vården. De stora omställningarna som pågår inom hälso- och sjukvården i Stockholms län medför att det saknas förutsättningar i dagsläget för att kunna genomföra en upphandling och teckna avtal för en längre avtalsperiod. Samtidigt behöver medborgarnas behov av tjänster inom klinisk laboratoriemedicin tillgodoses även under denna omställningstid och efter nuvarande avtals utgång 31 december 2015.

Tjänster inom klinisk laboratoriemedicin som omfattas av de nuvarande avtalen

Stockholms läns landsting har avtal med tre leverantörer av laboratoriemedicinska tjänster: Karolinska Universitetslaboratoriet, Aleris Diagnostik AB och Unilabs AB.

Under 2009 gjordes en upphandling av laboratoriemedicinska tjänster till primärvård, psykiatri, geriatrik, privata specialistläkare med flera.

Upphandlingen avsåg tjänster inom klinisk kemi, mikrobiologi, farmakologi, immunologi och patologi/cytologi. Länet delades in i fem geografiska områden av vilka tre upphandlades och avtal tecknades med Aleris Diagnostik AB samt Unilabs AB. Avtal träffades med Karolinska Universitetslaboratoriet för övriga två områden. Avtalen förlängdes genom tilläggsavtal till och med 31 december 2015. Nuvarande avtal gäller till och med 31 december 2015 utan möjlighet till förlängning.

Uppdraget enligt nuvarande avtal innebär att tillhandahålla tjänster inom klinisk laboratoriemedicin i form av provtagningar, preanalytiska processer inkluderande provtransport och provberedning inför analys, samt analyser av prover, som ett diagnostiskt stöd till andra specialiteter efter remisser från enheter utanför akutsjukhusen. Tjänsterna ingår i den remitterande läkarens utredning av patienten och utförs som ett diagnostiskt stöd. Inom ramarna för nu gällande avtal inom klinisk laboratoriemedicin ingår även följande tjänster för hela länet:

Karolinska Universitetslaboratoriet:

- Analys av gynekologiskt cellprov i samband med screening för livmoderhalscancer

- Analyser inom genetik
- Vissa fåtalsanalyser

Aleris Diagnostik AB

- Analyser av prover i samband med kolorektalcancerscreening.

Därutöver finns även ett tilläggsavtal avseende tjänster inom klinisk transfusionsmedicin som utförs av Karolinska Universitetslaboratoriet och Unilabs AB åt remittenter inom närsjukvården och somatisk specialistvård.

Den totala kostnaden för samtliga avtal uppgick under 2014 till cirka 460 miljoner kronor. Totalt genomfördes cirka åtta miljoner analyser inom ramarna för avtalen.

Framtidens hälso- och sjukvård och andra omvärldsfaktorer som bidrar till oklarheter kring framtida förutsättningar

För att kunna erbjuda en modern vård som uppfyller patienternas förväntningar och för att möta framtidens vårdbehov, har Stockholms läns landsting (SLL) beslutat om en framtidsplan för hälso- och sjukvården som ska genomföras fram till 2018. I korthet innebär framtidsplanen att en vårdstruktur med patienten i centrum, en så kallad nätverkssjukvård, ska utvecklas. Den nya vårdstrukturen innebär bland annat att mer vård ska flyttas ut från Karolinska Universitetssjukhuset och akutsjukhusen till geriatriska kliniker och ett tiotal sjukhus med samordnad specialistvård närmare patienten. Upprustningen av dessa sjukhus har påbörjats och först ut är Sollentuna sjukhus som planeras stå klart i slutet av 2017. För att säkerställa det framtida behovet av högspecialiserad vård byggs även ett nytt akutsjukhus, Nya Karolinska Solna (NKS), som successivt kommer att tas i drift från hösten 2016 och planeras stå klart 2018. Mot denna bakgrund ska avtal tecknas som möter landstingets behov av tjänster inom klinisk laboratoriemedicin både kortsiktigt och långsiktigt.

Inom Stockholms län pågår det även ett nationellt reformarbete av hälso- och sjukvården som också påverkar marknaden och landstingets möjligheter att kunna förutse och planera vården. Till exempel kan nämnas den nya patientlagen som trädde ikraft den 1 januari 2015 och som medfört att landstingets skyldighet att erbjuda öppen vård numera utvidgats till att även gälla patienter som omfattas av ett annat landstings primära ansvar för hälso- och sjukvård.

Ett projekt har startats på hälso- och sjukvårdsförvaltningen som kallas Projekt Upphandling Medicinsk Service (PUMS). Projektet tar bland annat

fram en förstudie i syfte att kartlägga nuläget inom området medicinsk service, inklusive klinisk laboratoriemedicin, och kravställa behoven inför framtiden.

Skäl för fortsatt tillfällig avtalslösning för tjänster inom klinisk laboratoriemedicin

Det finns idag varken en entydig eller uttalad bild av den framtida vårdmarknaden där tjänsterna inom klinisk laboratoriemedicin kommer att ingå. Det finns inte heller en entydig beskrivning av behovet av tjänsterna och i vilket sammanhang som de kommer att verka i framtidens hälso- och sjukvård.

Med beaktande av att klinisk laboratoriemedicin inte utgör ett självständigt vårdområde, utan undersökningarna utförs i syfte att ge diagnostiskt stöd till remittenterna i deras utredningar, blir bilden än mer komplex.

Utvecklingen av tjänsterna för att möta framtidens behov är således avhängig utvecklingen inom remittenternas vårdområden och den slutliga utformningen av den framtida vårdmarknaden. Med hänsyn till att det i dagsläget saknas viktiga pusselbitar för att kunna forma framtidens vårdutbud av tjänsterna inom klinisk laboratoriemedicin, finns det följaktligen inte heller förutsättningar för att kunna genomföra ändamålsenliga upphandlingar av tjänsterna för en längre avtalsperiod. Mot denna bakgrund ser sig förvaltningen föranledd att genom tillfälliga avtal säkerställa tillgången till tjänsterna. Enligt förvaltningens bedömning föreligger det synnerliga skäl för att direktupphandla tjänsterna.

För att kunna garantera fortsatt tillgång till tjänster inom klinisk laboratoriemedicin i länet behöver nya avtal tecknas från och med 1 januari 2016 och i upp till två år för att tillgodose landstingets behov av tjänsterna under denna omställningsperiod. Om det bedöms lämpligt så kan vissa förändringar ske i avtalen. Samtidigt möjliggörs att nya avtal kan upphandlas i fas med genomförandet av framtidens hälso- och sjukvård och med rätt volymer.

Mot ovanstående bakgrund och för att säkerställa att landstingets behov av tjänster inom klinisk laboratoriemedicin utanför akutsjukhusen blir tillgodosett efter utgången av nu gällande avtal 31 december 2015 föreslår förvaltningen att nuvarande avtal förlängs med upp till två år, att gälla för perioden 1 januari 2016 till 31 december 2017, alternativt att nya avtal tecknas om det bedöms som lämpligare.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget bedöms innebära oförändrade ekonomiska konsekvenser jämfört med tidigare.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Förslaget bedöms innebära oförändrade konsekvenser för patientsäkerheten jämfört med tidigare.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

Förslaget bedöms innebära oförändrade konsekvenser för jämställd och jämlik vård jämfört med tidigare.

Miljökonsekvenser

Förslaget bedöms innebära oförändrade konsekvenser för miljön jämfört med tidigare.

Henrik Almkvist

Tillförordnad hälso- och sjukvårdsdirektör

Ann Eva Askensten
Avdelningschef